اخبار دیپلماسی

امنیت مرزها در صدر مذاکرات رئیس‌جمهوری عراق با مقامات ایرانی

واحد مرکزی خبر| عضو کمیسیون روابط خارجه پارلمان عراق با اشاره به سفر قریب‌الوقوع رئیس‌جمهوری عراق به ایران، امنیت مرزها را در صدر مذاکرات فؤاد معصوم با مقامات ایرانی عنوان کرد. به گزارش واحد مرکزی خبر رناس جانو، در گفت‌وگو با خبرگزاری عراق گفت: «نقش عراق در منطقه نقش محوری است و کشورهای منطقه به‌ویژه عراق و ترکیه از این اصل غافل نیستند. درواقع سفرهای رئیس‌جمهوری به کشورهای منطقه نیز در چارچوب نقش منطقه‌ای عراق است.» جانو ادامه داد: «پس از حمله داعش به عراق، این گونه به نظر می‌رسد که کشور عراق به کانون تروریسم تبدیل شده است در نتیجه منابع رسمی در کشور برای مقابله با این خطر و جلوگیری از گسترش آن به کشورهای همسایه باید با کشورهای منطقه همکاری کنند، امنیت منطقه‌ای برای بغداد مهم است، ارتباط ما با کشورهای همسایه براساس اصل حسن همجواری است و چنین روابطی با توجه بهتر به امنیت و ثبات منطقه‌ای روند روبه‌رشد خواهدداشت.» این نماینده پارلمان افزود: «مسائل مرزی مسائل کلیدی است، اگر مشکلاتی نیز در این زمینه باشد با رایزنی‌های مقامات عالی و نمایندگان سیاسی قابل حل خواهد بود، مشکل فقط تروریسم نیست بلکه مشکلات مرزی نیز وجود دارد. وی ادامه داد: «موضوعات مرزی در صدر برنامه کاری مقامات کشور در سفرهای منطقه‌ای است. فؤاد معصوم، رئیس‌جمهوری عراق قرار است اواسط این هفته راهی تهران شود. این دیدار سه روزه در پاسخ به دعوت رسمی حسن روحانی همتای ایرانی فؤاد معصوم انجام می‌شود.

ارتباطی بین جابه‌جایی ساختمان دفتر حفاظت منافع ایران در واشنگتن و مذاکرات هسته‌ای وجود ندارد

ایسنا: حمید بابایی مسئول بخش مطبوعاتی نمایندگی دایم جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل‌متحد در نیویورک در واکنش به گزارش روز جمعه ۱۸ اردیبهشت روزنامه واشنگتن‌پست، گفت: مجوز تغییر ساختمان دفتر حفاظت منافع جمهوری اسلامی ایران در واشنگتن سال گذشته و با مکاتبات انجام‌شده بین دفتر حفاظت منافع و وزارت امور خارجه آمریکا در پی افزایش حجم درخواست‌های کنسولی و محدود بودن فضای ساختمان قبلی به دلیل فرسودگی و قدمت محل گرفته‌شده است و اصولا هیچ ارتباطی بین این موضوع با مذاکرات جاری در خصوص مسائل هسته‌ای وجود ندارد.

توافق هسته‌ای موضوع گفت‌وگوی کری و وزیران خارجه عضو شورای همکاری خلیج‌فارس

ایسنا: جان کری وزیر امور خارجه آمریکا روز جمعه با همتایان خود از کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس در فرانسه دیدار و گفت‌وگو کرد. کری در این دیدار که در آستانه برگزاری نشست رئیس‌جمهوری آمریکا با سران کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس انجام شد با وزرای امور خارجه عربستان، کویت، امارات متحده عربی، قطر، عمان و بحرین دیدار کرد. مسائل مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی شامل مذاکرات هسته‌ای با ایران و بحران کنونی یمن از موضوعات مورد بحث در این دیدار بوده‌است.

اخبار جهان

مبارک به زندان بازگشت

دادگاه تجدیدنظر حسنی مبارک و فرزندانش در پرونده موسوم به «کاخ‌های ریاست‌جمهوری» دیروز برگزار شد و هر یک از متهمان به ۳ سال زندان محکوم شدند. به گزارش ایسنا، حسنی مبارک، دیکتاتور سابق مصر به همراه علاء و جمال مبارک ۲ فرزند وی از سوی دستگاه قضایی مصر متهم شده بودند که ۱۲۵ میلیون پوند مصری را در زمان ریاست‌جمهوری مبارک از بودجه عمومی کاخ‌های ریاست‌جمهوری به شکل غیرقانونی تصرف کرده‌اند. این دادگاه برای تجدیدنظر درباره حکم صادره در سیزدهم ژانویه ۲۰۱۴ که مبارک و پسرانش را از اتهامات وارده تبرئه کرده بود و به درخواست شاکیان پرونده تشکیل شد.

فرار ۴۰ تن از مجرمان زندان الخاص عراق

سرتیپ سعد المعن، سخنگوی وزارت کشور عراق گفت ۴۰ زندانی در استان دیاله از زندان فرار کرده‌اند. به گزارش پرس‌تی‌وی، روز جمعه یکی از زندانیان «زندان الخالص» سلاح یکی از نیروهای پلیس را که بین زندانیان آب توزیع می‌کرد از دستش ربود و با تیراندازی به مامور مذکور وی را کشت و سپس ۴ نفر دیگر را نیز به قتل رساند. سعد المعن افزود: پس از این حمله درگیری‌هایی در زندان صورت گرفت که در پی آن حدود ۴۰ زندانی گریختند. وی تاکید کرد: ۹ نفر از متهمان جرایم تروریستی نیز در میان افراد فراری به چشم می‌خورند. سخنگوی وزارت کشور عراق در ادامه گفت: ۳۰ نفر دیگر از زندانیانی که قصد فرار داشتند نیز کشته و ۶ نفر دیگر دستگیر شدند.

آیت‌الله هاشمی شاهرودی:
جنایات آل‌سعود باعث تغییر شرایط منطقه خواهد شد

ایلنا: نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری جنایات آل‌سعود را به‌گونه‌ای خواند که می‌تواند باعث تغییر شرایط منطقه شود. آیت‌الله شاهرودی در آغاز درس خارج فقه خود با اشاره به این‌که امروز استکبار جهانی بالاخص آمریکا با کمک حکومت‌های دست‌نشانده خود در منطقه توانسته فتنه بزرگی را در جهان اسلام ایجاد کند، تأکید کرد: این مصیبت‌هایی که در یمن به‌چشم می‌خورد و این مردم مسلمان بی‌دفاع و فقیر را به خاک و خون می‌کشند و کودکان خردسال و شیرخوار را زیر آوار مدفون می‌کنند به اسم یک ائتلافی رقم می‌خورد که برای حمایت از یک مزدور فراری شکل گرفته است حمایت از کسی که هیچ وجهه‌قانونی ندارد و به‌همین جهت خودش استعفا داده و فرار کرده است و مصیبت بزرگ‌تر آن که هیچ وجدانی در دنیا تکان نمی‌خورد. نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری به شرایط این روزهای جهان اسلام و کشورهای اسلامی اشاره کرد و گفت: اوضاعی که امروز بر کشورهای اسلامی و منطقه می‌گذرد بسیار دردناک و تألم‌آور است که شاید در هیچ دوره‌ای از تاریخ این گونه دشمنی‌ها، مصیبت‌ها، مکر و حیله‌ها علیه مسلمانان در جهان اسلام و در این دامنه وسیع سابقه نداشته باشد. وی در ادامه با اشاره به این‌که سابقا اگر یک‌صدم از این جنایت‌ها صورت‌می‌گرفت ملت‌ها به‌پا می‌خاستند و فریاد می‌زدند، جنگ رسانه‌ای استکبار را عامل انحراف افکار عمومی جهانیان و از جنایت‌های حیرت‌آور آنها توصیف کرد و جنایت چند روز گذشته آل‌سعود در یمن را بی‌سابقه ارزیابی کرده و افزود: این جنایت حتی در غزه هم مسبوق به سابقه نبوده و یهودیان و صهیونیست‌ها که سخت‌ترین دشمنان اسلام هستند هم چنین جنایتی را نتوانسته‌اند مرتکب شوند درحالی که آل‌سعود به اسم اسلام بر سر مردم مظلوم یمن این جنایت‌های هولناک را روا داشته و جالب‌تر این‌که این تجاوزها و جنگ و آتش‌افروزی خود در کشورهای دیگر را دخالت نمی‌دانند ولی وقتی جمهوری اسلامی ایران حمایت حقوق بشری می‌کند، حمایت انسانی می‌نماید و دارو می‌فرستد آن را دخالت در امور کشورهای دیگر می‌نامند. رئیس دبیرخانه مجلس خبرگان بهره‌برداری از منابع خدادادی و طبیعی کشورهای اسلامی در راستای اهداف شیطان بزرگ و هزینه این منابع و سرمایه‌های الهی در مسیر قتل و کشتار مسلمانان را که توسط کشورهای خودفروخته منطقه صورت می‌گیرد، بدترین شکل استعمار دانست که شیطان بزرگ با پرورش رژیم‌های آلوده و سفاکی چون آل‌سعود، خدمات به مراتب بیشتری حتی از اسرائیل، از این دست حکومت‌های مزدور دریافت می‌کند. وی با اشاره به این‌که خدمات ایران به برادران اهل سنت بسیار گسترده و فراگیر بوده، اتهام عوامل منطقه‌ای نظام سلطه بر جمهوری اسلامی، مبنی بر تلاش ایران برای شیعه کردن حکومت‌های منطقه را دروغ آشکار خواند که در رویارویی با سیاست‌های اصولی انقلاب اسلامی ایران در انکار تولی کفار طرح شده که اعتقاد اساسی اسلامی و دینی است و همه این اتهام‌زنی‌ها و دروغ‌پردازی‌ها به جهت این نکته و برای تامین امنیت رژیم منحوس اسرائیل و نفوذ آمریکا در منطقه مطرح می‌شود.

قدرت‌نمایی پوتین در مسکو زیر سایه بایکوت غرب

سران کشورهای غربی دعوت رئیس‌جمهوری روسیه برای سفر به مسکو را رد کردند

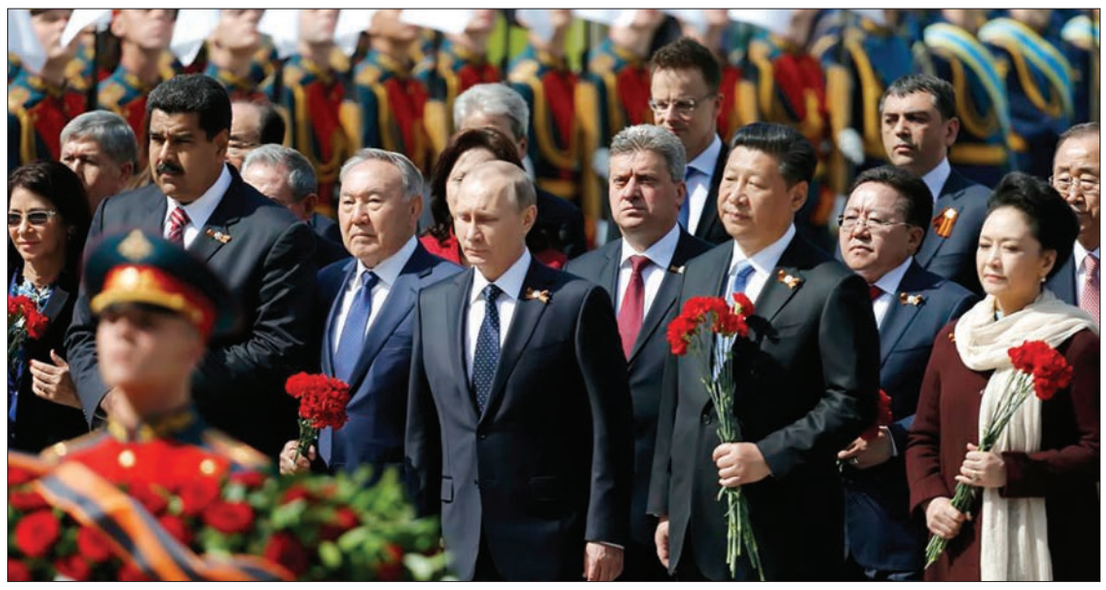

عکس: Reuters

گروه جهان: ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه در روز گذشته و با حضور در رژه گسترده نیروهای نظامی این کشور که به‌مناسبت روز پیروزی صورت گرفت، تلاش کرد ضمن بزرگداشت هفتادمین سال پیروزی نیروهای روسیه بر آلمان نازی، از فشارها بر روسیه در خصوص بحران اوکراین بکاهد، هرچند که بسیاری از سران کشورهای غربی از حضور در این مراسم خودداری کردند. کرملین که به‌دنبال اختلافاتش با غرب بر سر بحران اوکراین با تحریم‌های سفت‌وسختی از سوی کشورهای غربی مواجه شده‌است در مراسم روز گذشته نیز موردبی‌اعتنایی کشورهای غربی و متحدان دوران جنگ‌جهانی خود قرار گرفت. به‌دنبال اجتناب سران کشورهای غربی از حضور در مراسم روز ۹ می، ولادیمیر پوتین چاره‌ای جز آن ندید که هفتادمین سالگرد پیروزی بر آلمان نازی را در کنار رهبران چین، کوبا و برخی از چهره‌های نزدیک به خود سپری کند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، پوتین در مراسمی که با حضور هزاران میهمان خارجی و کهنه سربازان جنگ جهانی دوم برگزار شد از تحریم این مراسم سخنی به میان نیاورد و از بریتانیا، فرانسه و آمریکا به‌خاطر سهم‌شان در تحمیل شکست به آلمان نازی تشکر کرد. رئیس‌جمهوری روسیه ضمن ادای احترام به سربازان و جانبازان این جنگ بر عظمت پیروزی بر آلمان نازی تاکید کرد و گفت «پدران و پدربزرگان ما درد و رنج غیرقابل تحملی را تجربه و در محرومیت و خسران زندگی کردند». پوتین با قدردانی از دیگر اتباعی که در نبرد با نازی‌ها مشارکت داشتند، گفت: «ما از مردم بریتانیا، فرانسه و ایالات متحده به‌خاطر مشارکت در این پیروزی سپاسگزاریم». در ادامه ولادیمیر پوتین با کنایه‌ای به ایالات متحده، تلاش‌ها برای ایجاد نظامی «تک‌قطبی» در جهان را مورد انتقاد قرار داد و بر نیاز به ایجاد «یک سیستم امنیت مساوی برای همه کشورها» تاکید کرد، اما آشکار بود که رئیس‌جمهوری روسیه از لفاظی‌های پرخاش‌جویانه خودداری می‌کند و در طول سخنان خود به بحران در اوکراین نیز هیچ اشاره‌ای نکرد. در جریان مراسم روز پیروزی بیش از ۱۶ هزار سرباز از جمله گارد افتخاری چین و همین‌طور نیروهایی از مغولستان، صربستان و چند کشور عضو شوروی سابق در برابر سران این کشورها رژه رفتند.

در بخش آخر این مراسم، سربازانی که یونیفرم دوران حکومت شوروی را بر تن داشتند به همراه دسته‌های سواره‌نظام بر سنگفرش‌های میدان سرخ گام برداشتند و پوتین که «شی جین‌پینگ»، رئیس‌جمهوری چین را در کنار خود داشت از این نیروها سان دید. در جریان مراسم روز گذشته که یکی از بزرگ‌ترین جشن‌های ملی روسیه در دهه اخیر به شمار می‌رود بخشی از پیشرفت‌های نظامی روسیه به نمایش درآمد که از آن جمله می‌توان به نسل بعدی تانک «آرماتا T-۱۴» و سیستم‌های موشکی هسته‌ای اشاره کرد که تانک مشهور T-۳۴ را که یکی از نمادهای جنگ جهانی دوم محسوب می‌شود، همراهی می‌کردند. در مراسم امسال همچنین بیش از یکصد هواپیمای نیروی هوایی روس، از جمله بمب‌افکن‌های هسته‌ای دوربرد نیز حضور داشتند که با پروازی دیدنی در آسمان مسکو نمایان شدند. برآوردها حاکی از آن است که اتحاد جماهیر شوروی در جریان جنگ‌جهانی دوم ۲۷ میلیون نفر از شهروندان خود، اعم از نظامی و غیرنظامی را از دست داده است. تلفاتی که شوروی متحمل شد بیش از هر کشور دیگری بود و از آن دوران ارتش سرخ به‌عنوان نمادی از غرور ملی این منطقه به‌جا مانده‌است. به همین خاطر روز پیروزی در طول این سال‌ها به فرصتی برای اتحاد دوباره مردم روسیه و دوری از تمایلات سیاسی بدل شده‌است و هر ساله شمار زیادی از روس‌ها را به خیابان می‌کشاند. اما در شرایطی که کشورهای غربی به‌خاطر حمایت از جدایی‌طلبان شرق اوکراین و الحاق کریمه به فدراسیون روسیه تحریم‌های سفت و سختی را علیه مسکو اعمال کرده‌اند، رژه روز پیروزی نیز در سایه بحران اوکراین قرار گرفت.

باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا و بسیاری از دیگر مقامات کشورهایی که در دوران جنگ‌جهانی از متحدان روسیه به شمار می‌رفتند، نظیر بریتانیا و فرانسه، دعوت کرملین برای سفر به مسکو و شرکت در این مراسم را رد کردند. «آنگلا مرکل»، صدراعظم آلمان نیز یکی دیگر از چهره‌های شاخصی بود که از شرکت در این مراسم خودداری کرد، هرچند که قرار است امروز به مسکو سفر کند و در مراسم حضور بر سر مقبره سرباز گمنام همراه با ولادیمیر پوتین شرکت کند. اما با وجود تحریم این مراسم از سوی کشورهای غربی چهره‌های سرشناسی در این مراسم حضور یافتند که علاوه بر رئیس‌جمهوری چین می‌توان به حضور بان کی‌مون، رئیس سازمان ملل‌متحد و «پراناب موکرجی»، رئیس‌جمهوری هند اشاره کرد. چهره‌هایی نظیر «عبدالفتاح السیسی»، رئیس‌جمهوری مصر و «رائول کاسترو»، رئیس‌جمهوری کوبا، «نیکولاس مادورو» از ونزوئلا و «رابرت موگابه» و «یاکوب زوما» به‌عنوان رئیس‌جمهوری کشورهای زیمبابوه و آفریقای جنوبی نیز در این مراسم حضور یافتند. به گفته مقامات روسیه از «پترو پوروشنکو»، رئیس‌جمهوری اوکراین برای شرکت در این مراسم دعوتی به عمل نیامده‌است. رئیس‌جمهوری اوکراین نیز در مقابل مراسم نظامی روسیه را «رژه‌بدبینانه» خواند.

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا:
ایران به برقراری آتش‌بس در یمن کمک کند

جف راتکه، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در نشست خبری اظهار داشت: چیزی که درباره ایران و نقش آنان که از حوثی‌ها حمایت می‌کنند باید بگویم این است که باید از نفوذ خود استفاده کنند تا حوثی‌ها با آتش‌بس در یمن موافقت کنند.

به گزارش انتخاب، جف راتکه، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: «سعودی‌ها از تمایل خود برای در نظر گرفتن آتش‌بسی موقت برای چند روز به‌منظور رساندن کمک‌های انسان‌دوستانه صحبت کردند؛ ما از این نشانه‌ها استقبال کردیم. البته موضوع یمن، محور گفت‌وگوهای امروز نبود و توصیف چنین امری اشتباه است. این مسأله (آتش‌بس برای رساندن کمک‌های انسان‌دوستانه) چیزی است که هر دو کشور به آن علاقه‌مند بودیم. صحبت از فشار آمریکا برای چنین کاری نیست، این موضوعی است که هر دو کشور آمریکا و سعودی‌ها به آن علاقه داشتند.

وی درباره احتمال تمدید این آتش‌بس گفت: در حال حاضر، پنج‌روز آتش‌بس موضوعی است که اعلام شده است و این قابل تجدید است. این به حوثی‌ها بستگی دارد که به این آتش‌بس پای‌بند باشند. چنانچه شاید اطلاع داشته باشید، رئیس‌جمهوری هادی در هفدهم می در نشستی در ریاض حاضر خواهد شد. این اقدام برای حمایت از انتقال سیاسی در یمن صورت می‌گیرد، این نشستی است که در واکنش به قطعنامه ۲۲۱۶ شورای امنیت صورت می‌گیرد، همان‌طور که وزیر خارجه نیز امروز اعلام کرد، ما از این نشست برای آوردن طرف‌های یمنی برای گفت‌وگوهای آشتی‌جویانه در گفت‌وگوهای تحت حمایت سازمان ملل حمایت می‌کنیم.

وی افزود: وزیر خارجه با رئیس جمهوری هادی نیز صحبت کرده است و از یک‌سو خواست‌های ما و از دیگر سو مسائل انسانی و نیز حمایت از عربستان سعودی برای حمایت از دولت مشروع در یمن و بازگشت همه طرف‌ها به گفت‌وگوهای سیاسی مطرح شده‌است.

سخنگوی وزارت خارجه آمریکا درباره این‌که آیا آمریکا از حضور ایران در گفت‌وگوهای یمن حمایت می‌کند یا نه، گفت: چارچوبی برای گفت‌وگوهای سیاسی در یمن وجود دارد؛ این فرآیندی است که سازمان ملل آن را هدایت می‌کند و با طرح شورای همکاری و مذاکرات ملی یمن همخوانی دارد. همان‌طور که گفته شد، کنفرانسی نیز به‌زودی در ریاض برگزار می‌شود و این بخشی از یک فرآیند عمده‌تر برای حل‌وفصل اوضاع در یمن است. این بسته به خواست حوثی‌ها برای تعامل است که تاکنون شاهد چنین کاری نبوده‌ایم.

وی تصریح کرد: همان‌طور که گفته شد، این فرآیندی مربوط به سازمان ملل است و هر گونه سوال در این خصوص با سازمان ملل و به‌خصوص فرستاده ویژه جدید که مانیز از وی حمایت می‌کنیم، باید طرح شود. در خصوص ایران و نفوذی که روی حوثی‌ها دارند باید گفت، ما از همه کسانی که بر حوثی‌ها نفوذ دارند می‌خواهیم از این نفوذ استفاده و حوثی‌ها را به موافقت با آتش‌بس انسان‌دوستانه ترغیب کنند. این باید در مرحله نخست انجام شود. راتکه درباره آزادی کشتی مرسک از سوی ایران گفت: همان‌طور که می‌دانید، مدیریت این کشتی از آزادی آن و ادامه راهش به سوی مقصد تعیین شده اولیه خبر داده است. شرکت (گرداننده این کشتی) می‌تواند جزییات بیشتری در این خصوص بدهد. همه گفت‌وگوها مربوط به جزایر مارشال و شرکت دارنده کشتی بود و ما همچنان که این گفت‌وگوها ادامه داشت، در تعامل بودیم؛ تعامل ما با جزایر مارشال و شرکت دارنده کشتی بود و توضیح بیشتر را باید آنان ارایه کنند. راتکه گفت: ما از آزادی کشتی خبر داریم و به دنبال جزییات بیشتر هستیم؛ حتی روشن نیست که پولی در این میان ردوبدل شده است و از این‌رو، به‌دنبال اطلاعات بیشتر هستیم و کارشناسان و همکاران ما در وزارت خزانه‌داری در این خصوص تحقیق می‌کنند.

هشدار ارتش چین درباره توجیه جنایات ژاپن در جنگ جهانی دوم

گروه جهان| ارتش چین درباره ضرورت مقابله با تلاش‌های ژاپن برای انکار تجاوز خود به این کشور در متون تاریخی هشدار داد. اعلام این هشدار از سوی مقامات نظامی چین درحالی صورت گرفت که رئیس‌جمهوری این کشور نیز برای شرکت در مراسم روز پیروزی به مسکو سفر کرده بود.

روزنامه «ارتش آزادی‌بخش مردم» که رسانه رسمی ارتش چین محسوب می‌شود، در شماره روز گذشته خود نوشت: برخی گروه‌ها و چهره‌های سیاسی ژاپن همچنان در تلاشند تا «جنایات وحشیانه» ژاپن در تهاجم به این کشور را انکار کنند و همچنان «به روح جنایت‌کارانی که دست‌شان آغشته به خون است ادای احترام می‌کنند». این روزنامه در سرمقاله خود نوشت: ژاپن با زیبا تصویر کردن مفاهیمی نظیر استعمار و تهاجم همچنان در تلاش است تا «بدیهیات بشری را به چالش بکشد» و «حقایق تاریخی و عدالت بین‌المللی را تحقیر کند» و در ادامه نوشت «ما باید برای مقابله با این امر بسیار هوشیار باشیم». این مقاله ساعاتی پیش از سفر رئیس‌جمهوری چین به مسکو برای شرکت در مراسم هفتادمین سال پیروزی بر نیروهای آلمان نازی انتشار یافت.

روابط چین و ژاپن با گذشت چندین دهه، همچنان در سایه خاطرات تلخ چین از اشغال مناطقی از این کشور به دست نیروهای ژاپنی طی دوران جنگ‌جهانی دوم قرار دارد. اختلاف بر سر حاکمیت برخی از اراضی در حد فاصل این دو کشور نیز عامل دیگری است که در سال‌های اخیر به سردی روابط و بی‌اعتمادی همسایه‌ها منجر شده است و آخرین موج از تنش میان دو کشور نیز سیاست‌های امنیتی جسورانه ژاپن و عرض اندام چین در عرصه نظامی است. مقامات چین که بارها ژاپن را به مواجهه با تاریخ دعوت کرده‌اند مدعی‌اند که سربازان ژاپنی در جریان کشتار «نانجینگ» در سال ۱۹۳۷، سه‌هزار نفر از مردم چین را به قتل رسانده‌اند.

پولتیک

چرا تسلط بر اقیانوس‌ها اهمیت دارد؟

آرمین منتظری | روزنامه‌نگار|

به خاطر دارم که در حدود ۴ سال پیش، یکی از تحلیلگران برجسته این روزهای دنیا، که برای شرکت در کنفرانسی بین‌المللی، به ابتکار علی‌اکبر ولایتی به ایران آمده‌بود، در گفت‌وگویی در لابی هتل پارسیان تهران گفت: «اگر می‌خواهی یک قدم به حدس‌زدن تحولات جهانی در حوزه‌های سیاسی، امنیتی، نظامی و حتی اقتصادی نزدیک‌تر شوی، همواره تحرکات ناوگان دریایی ایالات متحده آمریکا را دنبال کن». در آن زمان چندان متوجه اهمیت این توصیه نشدم تا این‌که در حدود ۳ سال پیش کتابی از جورج فریدمن، تحلیلگر برجسته آمریکایی، به دستم رسید. فریدمن در این کتاب که در سال ۲۰۰۹، یعنی در حدود ۵ سال پیش نوشته، تلاش کرده است تحولات ۱۰۰ سال آینده دنیا را پیش‌بینی کند. فریدمن در مقدمه این کتاب از ژاپن به‌عنوان یکی از قدرت‌های جدید جهان در قرن ۲۱ نام برده و حتی احتمال وقوع جنگی میان ژاپن و آمریکا در دهه ۵۰ قرن ۲۱ را بعید ندانسته است.

اما از ۲ سال پیش، زمانی که اخبار پی‌درپی از تحرکات ناوگان دریایی آمریکا در اقیانوس آرام منتشر شد، ماجرای ژاپن برایم بسیار هیجان‌انگیزتر و جذاب‌تر شد. چین نیز به همین ترتیب شروع به تقویت ناوگان دریایی خود در اقیانوس آرام کرده بود. این‌جا بود که اهمیت توصیه آن تحلیلگر برجسته را دریافتم. تحرکات ناوگان‌های دریایی چین و آمریکا در اقیانوس آرام هر روز تغییر می‌کرد و مسلما این تحرکات باید در جایی پای ژاپن را به میان می‌کشید. همان زمان کاملا به خاطر دارم که با همکارانم در روزنامه بحث بر سر اهمیت یافتن این منطقه دریایی در آینده بود.

فریدمن در کتابش بحثی جالب را درباره اهمیت تسلط بر مسیرهای دریایی پیش می‌کشد. به گفته فریدمن، از ۵۰۰ سال پیش اروپا قلب نظام جهانی بود و اصلی‌ترین شاهراهی که به اروپا وصل می‌شد، شاهراه اقیانوس اطلس شمالی بود و هر کشوری که بر این شاهراه تسلط داشت، بر مسیر دسترسی باقی جهان به اروپا و مسیر دسترسی اروپا به جهان تسلط داشت و البته در آن زمان این کشور بریتانیای کبیر بود. اما از دهه ۱۹۸۰ میلادی معادلات تغییر کرد. برای نخستین بار در تاریخ، اقیانوس آرام و مسیرهای تجاری آن نیز از اهمیت دو چندانی برخوردار شد. چراکه بعد از جنگ جهانی دوم، قدرت تجاری اروپا کاهش یافت و دیگر شاهراه اقیانوس اطلس شمالی، اهمیت حیاتی نداشت. درحال حاضر هر کشوری که بتواند هم بر شاهراه اقیانوس اطلس شمالی و هم اقیانوس آرام تسلط داشته باشد، نبض تجارت جهان، اقتصاد جهان و درنهایت امنیت در جهان را در دست دارد و واقعیت این است که امروز هیچ کشوری از ناوگانی به گستردگی ناوگان دریایی آمریکا برخوردار نیست تا بتواند بر آب‌های کره زمین تسلط داشته باشد و امروز چین به دنبال بر هم زدن این نظم آمریکایی‌محور است.

پکن چند سال است که به تقویت نیروی دریایی خود در اقیانوس آرام می‌پردازد. تا پیش از این، نیروی زمینی، همواره اولویت ارتش چین بود اما امروز نیروی دریایی و هوایی به اولویت اساسی چین تبدیل شده‌اند. بنابراین به هیچ‌وجه عجیب نیست اگر آمریکا اولویت نظامی خود را تمرکز بر آسیا و اقیانوس آرام اعلام کند. جان کربی، سخنگوی وزارت دفاع آمریکا در اواسط ۲۰۱۴ اعلام کرد که آمریکا در عین توجه به رخدادهای دیگر نقاط جهان، از این پس توجه بیشتری را به منطقه آسیا و اقیانوس آرام معطوف خواهد کرد.

حالا شاید بهتر بتوان دلیل تحرکات فعالانه دیپلماتیک ژاپن در عرصه بین‌المللی را طی یک‌سال گذشته دریافت. واقعیت این است که آمریکا برای رویارویی با چین، به ژاپن نیاز دارد و ژاپن نیز از این نیاز آگاه است. ژاپن هم موقعیت جغرافیایی مناسبی دارد و هم از توان، انگیزه و پتانسیل لازم برای تبدیل شدن به متحد آمریکا در برابر چین برخوردار است. علاوه بر این، تاریخ چین و ژاپن، تاریخی آمیخته با جنگ و خونریزی است. البته آمریکا در قبال آنچه از ژاپن دریافت می‌کند، باید امتیازاتی هم بدهد. این امتیازات دقیقا همان چیزهایی هستند که در سیاست‌گذاری‌های جدید ژاپن برای تبدیل شدن به یک قدرت منطقه‌ای و حتی جهانی، به آنها نیاز است. بنابراین پیش‌بینی فریدمن، چندان هم بیراه نبوده است. ژاپن برای کنترل کردن چین در اقیانوس آرام در کنار آمریکا خواهد ایستاد و از مواهب این همکاری برای افزایش قدرت سیاسی، نظامی و اقتصادی خود استفاده خواهد کرد. نکته دیگری که طی روزهای آینده می‌توان به آن پرداخت این است که سیاست‌های آمریکا در اقیانوس آرام، ارتباط بسیار جدی با سیاست‌هایش در خاورمیانه و حتی مذاکرات هسته‌ای با ایران دارد. واقعیت این است که دنیای امروز دنیای به هم پیوسته‌ای است.